

Zaden van de boerenkrokus

Vroeg in het voorjaar duikt er spontaan een polletje krokussen op in onze voortuin. Waar komen die opeens vandaan? Ik kan me niet herinneren dat ik ze heb gepoot. Zijn ze misschien meegekomen met een stekje van een andere plant? Hoe dan ook, de tere lila bloemen zijn prachtig, vooral als ze uitbundig opengaan in de zonneschijn en hun ijle helderoranje en gele geslachtsorganen tonen. Als ik een vriendin vertel over mijn aanwinst zegt ze misprijzend: “O, dat zijn boerenkrokussen, die verspreiden zich door je hele tuin”.

Daar hoor ik van op, krokussen die zichzelf op eigen houtje verspreiden! Als ik er nadien op let zie ik de lila schoonheden inderdaad op allerlei plekken: in grasvelden en plantsoenen, maar ook tussen de stoeptegels. Dat ze tussen de tegels groeien betekent dat ze zich via zaden verspreiden, want niemand zal het in zijn hoofd halen om op zo'n plek een bolletje te poten. Ik kan me echter niet herinneren dat ik ooit zaden heb gezien aan een krokus, dus ik neem me voor ernaar te zoeken.

Foto: Zaaddozen en zaden van de boerenkrokus

Na de bloei zoek ik zorgvuldig tussen de lange, slappe, sprieterige krokusbladeren, een bezigheid die me doet denken aan de hoofdvluiscontroles op de basisschool. Het lukt me niet om zaden te vinden en ik vervolg mijn zoektocht in de Ecologische Flora (Weeda). Daar valt te lezen dat de boerenkrokus (*Crocus tomassiniánus*) oorspronkelijk uit de Balkan afkomstig is en half januari al in bloei kan staan. Verder lees ik dat de zaden van

krokussen ondergronds worden gevormd in stevige zaaddozen, die pas boven de grond verschijnen als de bloemen zijn vergaan. Met deze voorkennis blijf ik nog een aantal weken de uitgebloeide krokuspol doorzoeken, maar vanwege uitblijvende vondsten hou ik daar mee op.

Ik vertel een dorpsgenoot over mijn mislukte speurtocht naar krokuszaden en tot mijn verrassing staat ze enkele weken later op de stoep met een zakje, waarin maar liefst tien krokuszaaddozen zitten. Het zijn rommelige oranjebruine propjes van ongeveer een centimeter diameter. De zaaddozen zijn in drie delen opengespleten. Er zitten ook een stuk of twintig zaden in het zakje. Ongeveer net zo groot als sesamzaad, maar dan dikker, harder en donker roodbruin van kleur. Mooie zaden, die er kiemkrachtig uitzien, de basis voor de zelfstandige verspreiding van de boerenkrokus!

Caroline Elfferich, maart 2010